

KELELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.
Str. Reg. Maria No. 39. Tel. 4-13

és a

YLLOD EXPRESS

Str. Geln No. 20. Telefon 14-55
hirdetési irodák vesznek fel.

Az angol-orosz fronton

— Külpolitikai figyelő —

Afganisztán messze van innen s amióta Amannullah leköszönt a trónról, illetőleg megkezdte trónvisszaszerző hadjáratát, — azóta a távirati irodák is kevesebb hírt küldenek szét a világ minden részébe az ott lejáto eseményekről. A csend azonban, melyet ez a hallgatás idézett elő, csak leplezője annak a nagy küzdelemnek, mely Afganisztánban lejátszódik s melynek égisze alatt ismét az a két világhatalom vívja elkeseredett harcát, mely Kinában is összeütöközött egymással s a különböző dominionokbeli, különböző gyarmati lázadások véres forogásaiban is egymás ellen verekszik: Anglia és Oroszország.

Amióta Oroszország, ha nem is őszintén, de látszatra lemondott Európa és Amerika gyors boisevizálásáról, azóta propagandájának és szovjet-imperialista terveinek fókuszát az elnyomott gyarmati népek területeire: Ázsiába és Afrikába helyezte át. Kinában, ha nem is teljes mértékben, de viszonylag elég hatékonyan érte el Oroszország célját: Kinában az angol befolyás teljesen megdőlt s az a konzervatív kormány, mely két évvel ezelőtt még „büntető-hadjáratot” szervezett a lázadó Kína ellen, mely a kínai szabadságharc ellenében Csangcsolint, a rablóvezérből lett északkínai diktátort támogatta, most kénytelen volt egyezményt kötni, — mint egyenrangú féllel — a nankingi kormánnyal.

Kínai győzelme után a szovjet-kormány India elnyomott népeinek fellátásán fáradozik. Hogy nem teljesen eredménytelenül: azt a minduntalan megújuló indiai lázongások bizonyítják. India, látszólag Ghandival az élen, de hamar gyakran Ghandi ellenében, felhagyott misztikus-passzív forradalmiságával s moszkvai recipe szerint, már a barrikádokon verekszik nacionalista jelszavak alatt, de e jelszavak mögött szociális nyugtalanságoktól hajszolva —

Anglia, illetőleg a konzervatív Anglia politikusai nagyon jól tudják, hogy az indiai nyugtalanságok nemcsak a saját adottságaikból: az elnyomásból és páriasorsból, az alacsony civilizációs nivóból erednek, hanem abból a nyílt és titkos propagandából, amellyel az indiai nyugtalanságokat saját céljaikra igyekeznek kihasználni a moszkvai boisevista ügynökök. Ennek a propagandának már az elmúlt években is, de az Amannullahal történt megegyezés óta kiváltképpen: Afganisztán szolgáltatta a háttérét, az az ország, mely Oroszország és Anglia között terülve el, stratégiai felvonulási utat biztosít a szovjeteknek — India felé. Tudvalevő, Moszkva megkereste a kapcsolatot Afganisztánnal és hogy Amannullah reform-törökvéseit moszkvai befolyás alatt kezdte el s a szovjetekkel titkos katonai konvenciót is létesített, melynek éle Anglia ellen irányult.

E konvenciónak reakciójaképpen az angol ellenpropaganda megszervezte azt

a lázadást, mely Amannullah lemondására vezetett. Ahogyan Anglia évtizedeken keresztül az indiai maharadszák és rajak hatalmanak támogatásával tartotta féken az indiai népi aspirációkat, akként Afganisztánban felvad törzsek és rablóvezéri sorsból trónkövetelővé avanzsált vezérek segítségével igyekezik Amannullah trónvisszaszerző offenzíváját elűlni a győzelemtől.

Amig Amannullah Kandaharban megkezdte kilátástalansággal fáradozott azon, hogy csapatokat toborozzon és megindítsa az offenzívát akabuli trónbitörők ellen, addig Anglia és Oroszország között nem kerülhetett a sor nyílt kenyértörésre: minden a kulisszák mögött s a lázadók s Amannullah főhadiszállásain intéződdott el. Amannullah azonban pár hét óta erős offenzívákön keresztül, — persze orosz fegyverek támogatásával — tör előre volt fővárosa felé, ami az angolokat hallatlanul idegessé, sőt nyugtalaná teszi. Ez a nyugtalanság magyarázza meg a kabuli ellenforradalmárok kegyetlenségét, melyekkel a titkos Amannullah-híveket üldözöbe vették. Az atmoszféra e pillanatban egész Afganisztánban a végsőkíg feszült. Ugy angol, mint orosz részen tudják, hogy Amannullah győzelme Anglia vereségét, veresége pedig Oroszország vereségét jelentené.

Amannullah győzelme esetén Oroszország stratégiai támaszpontot nyer Afganisztánban — India felé, fix bázist, ahonnan ugy propagandával, mint fegyveresen állandóan nyugtalaníthatja az indiai angol imperializmust. Anglia győzelme, vagyis Amannullah leveretése — ennek ellentétéképpen — az orosz propagandalehetőségek és stratégiai előnyök felmorzsolódását, illetőleg megtorpanását eredményezné.

Ez magyarázza meg Oroszország azon elhatározását, hogy most a végsőkíg feszült küzdelem hangulatában csapatokat

küld az afgán határra, nyilván az angolok által vezetett afgán ellenforradalmárok megfélemlítésére keresztül — Anglia megfélemlítésére. Ha ez megtörténik, ugy nem lehetetlen, hogy a mirdeideig csak lappangó, de fegyveresen még nem találkozott angol orosz feszültség véresen kirobban s afgán területen merközik meg egymással, az egész világ feszült erdeklődése mellett.

Afganisztánban, amelyről egy évtized előtt is még alig tudunk valamit, az angol-orosz világméközés frontján így lesz világtörténelmi jelentőségű tényezővé; Amannullah győzelme, vagy bukása népsorsok, hatalmi esélyek, vagy eltöledások komponensévé. Ami Afganisztánban történik, az az angol-orosz hegemónia kérdésének egyik legégetőbb jelentőségű epizódja, csaknem olyan messzire kiható esemény-sorozat, mint a kínai nacionalista forradalom volt s hatását az egész világon éreztetni fogja.

az egész világon éreztetni fogja.

A kommunista képviselők óriási botrányt rendeztek a német birodalmi gyűlésben a május elsejei események miatt

Krestinsky belügyminiszter alig tudta elmondani védekezését „Véreb, munkásgyilkos!” — kiáltották felé a kommunisták. A legtöbb áldozatot nem is rendőrgolyó ölte meg

Berlin, május 14. A Wolff távirati iroda jelenti, hogy a porosz tartománygyűlés tegnapi ülésén példátlan botrányok játszódtak le. A kommunista képviselők a május elsejei zavargásokkal kapcsolatban bizalmatlansági indítványt terjesztettek elő Braun porosz miniszterelnök és Krestinski belügyminiszter ellen. Krestinski miniszter beszédét a kommunisták — „Véreb, munkásgyilkos!” — kiáltásokkal kísérték és folyton zajongtak, úgyhogy az ülést hat-szor fel kellett függeszteni.

Krestinski nem is tudta befejezni beszédét a botrányok miatt s az ülés továbbfolytatását későbbre kellett halasztani. A belügyminiszter beszédében rámutatott arra, hogy a rendőrségi szervezet és annak tagjai ellen évek óta szisz-

tematikus agitáció és törvényellenes küzdelem folyik és a karhatalom annak ellenére, hogy az utóbbi években számos rendőr kötelességteljesítés közben életét vesztette, meg tudta őrizni fegyelmettségét és nyugalmát a május elsejei zavargások napjaiban is; holott ez alkalommal is egyetlen napon huszonkét rendőrtiszt szerzett súlyos sebeket.

A belügyminiszter ezután azt hangoztatta, hogy a zavargások áldozatainak boncolásánál megállítást nyert, hogy az áldozatok nagy többsége nem rendőrgolyótól találva vesztette életét. Krestinski ezután szembeszállt azzal a kommunista állítással, mintha a zavargások oka a tüntető felvonulások eltűlése lett volna. A belügyminisztérium csak a birodalmi főváros területére rendelte el a tüntető

felvonulások tilalmát, de véres zavargások voltak május első napjaiban Bresslauban, Hamburgban és Bremenben is, ahol ilyen tilalmat nem adtak ki. Ez a körülmény is mutatja, hogy kommunisták álláspontja nem állhatja meg a helyét és hogy tervszerűen előkészített mesterségesen inszenizozott akcióról volt szó. Amikor a belügyminiszter az országos kormány nevében köszönetet mondott a rendőrségnek a rend fentartására irányuló törekvéseiért, újabb példátlan botrány tört ki s a rendkívül nagy zajban Krestinski még csak annyit mondhatott, hogy a kormánynak érvényben kell tartania a vörös frontarcosok szövetségének feloszlatására vonatkozó intézkedését.

Figyelem!

Megkezdődött a nagy végeladás! Blatt harisnya és kötött áruházában.

Siessen ezen ritka kedvező alkalmat felhasználni, hogy prima minőségű árut eddig nem létező árában vásároljon. **Arukészlet egy tételben is eladó.** — Üzleti berendezés eladó.

BLATT, Fötér 13.

Figyelem!

IRÓK ÉS IRÁSOK

Az üzletember regénye

Nem csak üzletről áll az élet; — ha napjainkban még divat volna az epeszé-
lések és történetek végére odafigyesszük
ni a tanulságot, egy fiatal német írónő,
Else Rabe, bizonyára ezzel a mondattal
fejezné be új regényét. Mi azonban
nem szeretjük az oktató előadásokat, a
tanulságos meséket, tehát nekünk nem
szoktunk ilyen brutális nyíltsággal fej-
lalálni a tanító célzatot. Else Rabe is
tudja ezt: nem oktató és nem filozófus:
egyszerű szavakkal mesél el egyszerű
forténetet és hamarjában nem is tudjuk:
írásművészetének, a könyvön végigvonu-
ló őszinte és meleg érzésnek, vagy a
nagyon is közeli nézőpontból szemre-
lőknek tulajdonítsuk azt a nem minden
napi érdekfűzőt, amellyel a történet for-
dulatját kísérjük a könyv negyzedik olda-
lán keresztül és jóval azután is.

Az üzletember regénye Else Rabe
„Der Hafen“ című munkája. Egy kikötő
város lázas életébe vezet az olvasót: a
színházi sok valóban nagy koncepció-
jú ember mozog, akik szédjeles terve-
ken dolgoznak és szédítő terveket valósí-
tanak meg, közben azonban elhibázzák
tönkreteszik saját életüket, amelyhez sok-
kal kevésbé értenek, mint az üzletpolitikus
szabályos lebonyolításához.

Nagy ünneppel kezdődik a regény:
Joachim Becker lázasan készül a kikötő-
építkezés megnyitójának ünnepélyére. Az
egész város csupa izgalom mindenki sok
reményt fűz a fervehez. Egyetlen ellen-
ség a szomszédos malomtulajdonos, Pohl,
ennek az ellenségeskedésnek is azonban
személyes vonatkozásai vannak. Becker
vezérigazgató sokáig udvarolt Pohl lá-
nyának, mikor azonban kedvezőbb házasa-
gát kínálkozott, amely lehetővé tette a
kitűnő megvalósítást, szakít Irmgard
Pohljal és feleségül veszi egy dúsgaz-
dag kereskedelmi tanácsos lányát, Adel-
heidet. Pedig ekkor a Becker-Irmgard
barátságának már következményei is mi-
nyósulnak, ezt azonban a lány büszke-
ségéből nem árulja el.

Mulnak a hetek és közben Irmgard vi-
lágba hozza gyermekét. A körülmények
lehetővé teszik, hogy minden feltűnés
és szóbeszédet elkerüljenek. Irmgard
anyja évek óta súlyosan beteg: egyik
gyermekének eseesemkorában történt
halála óta benn, egyedül ül a he-
lyén. A gyermekápolásra felfigyel: az
én kis Mihályom sírását hallom, — mond-
ja és ezzel megoldódik a nagy probléma
a kislány Pohlne gyermekének tekintik
a jövőben.

Ezalatt a kikötőben lázasan folyik a
munka. Reggeltől estig tartó folytonos
tárgyalások kövik le Becker egész idejét
és közben teljesen megelégedik arról,
hogy fiatal felesége van. A házastársak
elidegenednek egymástól, pedig az asz-
szonyka abban az állapotban van, amely
kimélettel és gyengédséggel érdemel min-
denkitől, elsősorban a férjétől. Leánya
szjlejtik, de ez nem változtathatja a helyzetet.
Beckernek minden percét vállalkozásai
foglalják le és nem enged időt a magán-
ügyek számára.

Egyévi külföldi tartózkodás után —
melynek célja a felejtés volt — Irmgard
Pohl hazaérkezik és mindjárt az első na-
pon összejáratkozik Beckerrel. A vezér-
igazgató, aki évek óta nem törődött más-
sal, mintha ami terveivel összefügg, meg-
döbben ettől a véletlen találkozástól. Ré-
gi emlékek elevenednek fel lelkében,
újra elvonul gondolkodásában a múlt —
és úgy érzi, hogy olyan emberrel hozta
mást újra össze a sors, akinek még egy
nagy bocsánatkérésrel és nagy elégté-
tellet tartozik.

Mielőtt azonban ezt az elhatározását
tetten követhették volna, a telepen ször-
nyű szerencsétlenség történik. Becker fe-
lesége kis lányával együtt meglátogath-
ja a kikötőt. Mindenütt körülnéznek, köz-
ben a gyermek az emelődaru közelébe ke-
rül, amely agyonnyomja. A fiatalas-
szony elveszti eszméletét, súlyos operá-
ción a gyermek az emelődaru közelébe ke-
rül és csirázó élet — második gyermeke —
elpusztul testében. Sokáig tart, amíg
felépül és ekkor rémülten eszmél arra,
ami történt: mindenkinek a kikötő az oka
Adelheid valóni akar és férje meghajol a
kivánság előtt. Becker magába roskad:
egyedül marad, teljesen egyedül. Fele-
sége vigasztalja. — Én vagyok az oka —
mondja — tudtam, hogy annak idején
ugyszólván, vétegen voltál és mégis,
meg akartalak szerezni magamnak. Te
azonban őszinte voltál, hű maradtál mind-
kétfélek szerelméhez: a munkához és a má-
sikhoz.

A regény első fejezete: ünnepség. Az
utolsó: szintén ünnepség, a kikötő ünne-
pélyes felavatása. Gratulációs táviratok
özöne, dícsőítő szónoklatok egész sora
közben Becker vezérigazgató kielégülte-
nül, szomorúan, szívében valamilyen na-
gyon keserű érzéssel nézi végig terveit,
nek megvalósítását. Eszébe jutott, amit
öt hónsz esztendő előtt mondott egyszer-
neki menyasszonya Irmgard Pohl: Bi-
zom erődben és tudom, hogy keresztül-
szed, amit tervezel. Valóban keresztül-
vitte. Minden megvalósult, amire vá-
gyott, elkészült a nagy mű — de milyen
kijelölős, hogy nem tud örülni neki. Fel-
idézödnék elmúlt esztendők elmúlt bol-
dagságai, már-már elfelejtett szépségei.
Es Joachim Becker megindul Pohlék há-
za felé.

Csak nő lolla képes a fudárlottai élet-
nek önmagunk előtt is titkolt apró rész-
géseit annyi finomsággal lerögzíteni
mint az Else Rabe teszi. A huszadik szá-
zad üzletemberének regénye, egyben ira-
gédiája ez a könyv. Ki nem ismerné Bec-
ker vezérigazgató típusát, a férfit, aki
szívvel-lellekkel munkájába felelkezik
és közben azt hiszi, hogy eleget tesz férfi
kötelességeinek, amikor gondoskodik az
asszony kiadásainak fedezéséről? Napról
napra egyre több Becker szaladgál körül-
löttünk és ezzel egyenes arányban nő
az elhibázott élekek, a családi tragédiák
száma.

Nem vagyunk az irányregények hívei.
De rendületlenül hiszünk, mert hinniünk
kell az író valamilyen magasabb hiva-
tásában. Ha pedig van ilyen magasabb
hívatalás, ha az író visszhangot tud kel-
teni csak egyetlen olvasója lelkében,
tehát ha csak egyetlen munkájának élő
ember fog a regény elolvasása után ha-
zasietni, hogy gyengéd szavakkal derít-
se fel feleségének az egyedülötöl bána-
tos arcát, Becker vezérigazgató történe-
te talán nem íródott meg hiába.

A Magyar Színház szenzációs revü-operet je-
14 képből 14 vadonatúj díszlet!
350 új pázar föléttel!
Világvárosi pompa!
Az ezeregyéjszaka színes
meséinek meglepetésszerű
36 görll!
Soha nem látott gazdagság!

Miss Amerikára

Rendező:
HÁSZ
Karnagy:
KOMJÁTHY
Díszletfestő
és tervező:
OLASZ.
Kondor
Betegh
Kun
Tompá
Iházy
Sólyom
Leovey
Selmecz.

Amikor egy tüzoltóhajó versenyez a vitorlást elborító lángokkal...

Izgalmas tengerészdráma a nyílt tengeren

London, május 14. Liverpooltól 30 ki-
lóméterre, a Mercey folyó torkolatánál
meghosszabbításában, izgalmas tenge-
részdráma játszódott le a nyílt tenge-
ren. Egy nagy vitorlást a Earl
Cairnis, amely a Cornwall-félszigetről
anyagot szállított Brunshornba, jór-
mán a Mercey torkolatában, amikor már
a liverpooli kikötő látszott is a távolban,
kigyuladt és pillanatok alatt hatalmas
lángok borították el a vitorlást.

A hajó legénysége minden erejével a
tűz elfojtásához látott, de annak ellené-
re, hogy egész éjszaka folytak az olási
munkálatok, sehogy sem sikerült a
lángokat elfojtani és hajnalban a hely-
zet már egészen kritikusá vált. A kapi-
tány kénytelen volt világító rakétákkal
vérszjeleket leadni, hogy a közelben járó
hajók figyelmét felhívja a veszedelem-
re. Sajnos, az Earl Cairnsnek nem volt
rádióberendezése, úgyhogy a jórformán
látható távolságban lévő liverpooli kikötő-
őrhatalóságtól sem kérhette tüzoltóhajó
kiküldését.

A legénység már-már elkészült a leg-
rosszabbra és a mentőőrnákokat készen
léte helyezték, hogy a menekülést bár-
mely pillanatban megkezdhesék, amikor
egyszerre csak a vészjelek hívására meg-
jelent egy másik hajó a láthatáron. Az
Earl Cairns személyzetét boldogan só-
hajtot fel, mert bizonyosra vették, hogy
most már az újonnan feltűnt gőzös se-
gítségével el fogják tudni fojtani a tüzet.
Elképzélhető kétségbeesésük, amikor az
ismeretlen gőzös zászlójelekkel közölte

velük, hogy nem közelítheti meg az égő
hajót, hanem csak messze távolságból fi-
gyelheti a tüzet, mert dinamitot szállít
Liverpoolba.

A dinamitot szállító hajó közölte
azonban, hogy a biztonsági zóna határa-
in belül várakozni fog, hogy abban az
esetben, ha a legénység kénytelen lesz
menekülni az égő vitorláról, a mentő-
őrnákokkal fölvegye. Egyidejűleg a di-
namit szállító hajó rádiókészüléke utján
közölte a liverpooli kikötőőrhatalósá-
gal is a tüzet, úgyhogy nyomban elindult
Liverpoolból a Salvor tüzoltóhajó és tej-
jes gözzel igyekezett az égő vitorlás
segítségére. Izgalmas percek következ-
tek ezután, mert a legénység, amikor
megtudta, hogy közeledik a tüzoltóhajó,
mindenáron igyekezett legalább addig
félken tartani a lángokat, ameddig a
Salvor megjelenik a láthatáron.

Távesővön már látták is a teljes gözzel
siető tüzoltóhajót a dinamit hajó árbóc-
kosarából, de úgy látszott, hogy a segít-
ő még későn érkezik, mert a lángok
közben már-már elérték a petróleumtar-
tályt, amely a vitorlást segédmo-
rának üzemanyagát tartalmazta. Az iz-
galmas versenyben mégis a Salvor győ-
zedelmeskedett a lángok felett és abban
a pillanatban ért oda az égő vitorlához
amikor a mentőőrnákokat már éppen le-
akarták eresztetni.

Többórás megfeszített munka után vég-
re sikerült elfojtani a tüzet és a Salvor a
vitorlást bevontatta a liverpooli kikötő-
be.

A vér és bőr

A bőr nem egy egyszerű hártya, a
mely testünkre tapad és amely nem is
mindig tökéletesen beburkol, amin az
általában hiszik, hanem ellenkezőleg;
elválaszthatatlan és szolidaris része
organizmusunknak, amelyhez egy kel-
tős kanalizáció útján tökéletesen hozzá-
van kapcsolva. Ezt a kanalizációt leg-
vastagabb rétege, az epidermis, szol-
galtatja.

A kettős kanalizáció a következők-
ből áll: 1. A vérszövetekből, amelyek ön-
fözik és táplálják az összes szöveteket,
még a bőrszöveteket is; 2. az idegháló-
zatok, amelyek az általános érzékenysé-
get közvetítik.

Ha a vesék, vagy amaj nem mi-
ködnek jól, ha a belek nem szolgál-
nak megfelelően, ha a húlygatók idegek
zavarának, általában ha a szervezete-
gének valamelyik zavara miatt auto-
intoxikáció keletkezik, a mérég egész
a bőrfelületig halad, ahol kivirágzik,
mint egy egészségtelen virág.

Súlyos esetekben ezt a kivirágást ex-
cémának, urtikáriának, pszoriázisnak,
bőrfekélynek, stb. nevezik, amelyek mind
igen kellemetlen bántalmak, sokszor
igen fájdalmasak és szégyenletes tüne-
tek, könnyebb esetekben pedig a bőr
kivörösödésének és egyéb elváltozásai-
nak felelnek meg.

Chatelain vértisztítója (formula dr.
Mangét), amelynek megjelenése valósa-
gos forradalmat idézett elő a bőrbetegsé-
gek gyógyításában, a legmagasabb fo-
kon tartalmaz két hatóerőt: 1. neuba-
lizálja a vér mérgeit; 2. megakadályozza
a mérges váladékoknak a bőrfelületre
vajú jutását.

A Chatelain vértisztító (formula dr.
Mangét), egyesíti az összes antiszepti-
kus fertőtlenítő, antitoxikus és kijön-
féle deficiens gyógyszerek hatását.
Kapható az összes gyógyszerárakban
és drogériákban.

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felsze-
relve. — Fűtőszobák, gőzfűtés, lift,
telefonok, rádiószalon, olvasótere és
töredésműhely. Bár-Bufferet.

Rendkívül lezártított szobák!

Cserépkályhák

Allandóan nagy választékban, különböző
színek, modellek és nagyságban.

Gyári árak!

Fayence-lapok falburkolathoz konyhák
fürdőszobák és folyosók részére.

Kérjen árajánlatot!!

'TERRACOTTA'
Cserépkályha gyári irodák
Brassó, Vasut-uca 3/a.

Szerda, 1929 május 15.

U
a
9 és f
(Bucure
Kelet tud.)
meg a Ban
nikéje, am
Bank a le
zabálkkal,
ra emelte
tionala uja
amelyen
emelést ké
a leszámt
ról 9 és f
matlábat
százalékra
a mai nap
Rövid eg
hát Román

Re

(Cluj-Ko
Kelet tud
dettel meg
Bukarest—
karest—Na
rest—Kons
lac—Konst
galmat fog
Nagyvárad
galom ind
ben és Kol
netrend sz
gépek: Kol
és szombato
fón, szerdá

A ké
amn

Az 19
részes
rablás
vonat

(Bucure
Kelet tud.
királyi de
nesztia-rem
részletesen
sítette mi
uokat, an
előtt köve
jogerős ite
királyi de
büntetésre
zölt delik
kormány
kat akart
ezért a kö
nesztia-tő
amely ma
közönsége
nesztia-ja
épült fel,
adott poli
és eljárá
nyekben,
Je előtt k
erős itéle
zási uton
szintén k
zetokat a
tetésredul

Ame

Ujabb másfél százalékkal emelte a kamatlábat a Banca Nationala

9 és félszázalék a leszámítolási és 10 és félszázalék a lombard kamata

(Bucuresti-Bukarest, május 14. Az Uj Kelet tud.) Alig két héttel ezelőtt jelent meg a Banca Nationala riasztó kommunikéje, amely szerint a Román Nemzeti Bank a leszámítolási kamatlábat 2 százalékkal, vagyis 6 százalékról 8 százalékra emelte fel. A mai napon a Banca Nationala újabb kommunikéjét bocsátott ki, amelyben közli hogy újabb kamatlábemelését kénytelen eszközölni, mégpedig a leszámítolási kamatlábat 8 százalékról 9 és félszázalékban, a lombard-kamatlábat pedig 9 százalékról 10 és félszázalékra emeli fel. A kamatlábemelés a mai napon életbe is lépett.

Rövid egy hónap leforgása alatt tehát Romániában a pénz 60 százalékkal

drágult, ami még a mi változókonny közgazdasági viszonyaink mellett is abnormálnak mondható. Igaz ugyan, hogy a nemzetközi pénzpiacra is bizonyos drágulás volt észlelhető az utolsó hónapokban, de ez a kamatlábemelés még sem közelíti a Banca Nationala hihetetlen mérvű árdragítását. Különösen most a stabilizáció végrehajtása után teljesen érthetetlen előttiünk a Banca Nationalának ez a pénzügyi politikája. Egyes sajtóorgánumok már a legutóbbi kamatlábemelés alkalmával olyanfajta híreket közöltek, hogy a még mindig liberális érdekszféra alatt álló Banca Nationala ezzel a kamatlábemeléssel nehézségeket akar okozni a Kormánynak. Ez az újabb kamatlábemelés arra alkalmas, hogy ezeket a vádakát alátámasza. A pénzügyminiszteriumnak mindenesetre elsősorú kötelessége, hogy a Banca Nationala újabb kamatlábemelését megindokolja, mert a Nemzeti Bank kommunikéjében minden koméntár nélkül, lakónikus rövidséggel közli a kamatlábemelés tényét. Amugyis beteg közgazdasági életünkre kiszámíthatatlan következményei lehetnek ennek a forszírozott kamatlábemelésnek és főként az építési szakmában, melynek most van a főszeszonzója, fogja éreztetni romboló hatását.

Fehér fogak

minden arcot vonzóvá és széppé tesznek, gyakran már a pompásan ültetett Chlorodont-fogpaszta egyeztető használata után. A fogak rövid használat után gyönyörűen elefántcsontfényben ragyognak, különösen ha a tisztításhoz külön erre a célra készített fogazatos szűrőt Chlorodont-fogkefével használjuk. A fogak kővé szorult rothadó ételmaradékok, melyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Kísérleje meg egy tubus fogkrémmel Chlorodont-fogpaszta, -fogkefe és -szájvíz mindenütt kapható. Csak kék-fehér-zöld színű csomagolásban „Chlorodont” felirattal valódi.

sak, orgazdák, sem azoknál a büntetettéknél, amelyek az amnesztia alól ki vannak véve. Az amnesztia nem szünteti meg a magánjogi igényeket a szóbanforgó deliktummal kapcsolatban. Amnesztiaiban részesülnek a katonai bíróságok elé tartozó következő deliktumok:

Az összeirási táblázatokból való ki-maradás, a sorozásról távolmaradás, dezertőrök elrejtése és alkalmazása. Kegyelemben részesülnek a behívási parancsoknak nem engedelmességek, a mozgósítási előkészületek szabályait megszegők, őrhelyen alvás miatt elítéltek, hivatalos hatalommal való visszaélés, egyszerű lopás, utlevél-törvény elleni vétség, dezertálás béke idején és az ostromállapot területéről 1920 április 15-től 1928 december 1-ig, továbbá dezertálás háború idején 1920 április 15-től 1921 április 1-ig. Dezertálás külföldre béke idején, kivéve az ostromállapot zónájáról való dezertálást. Amnesztiaiban részesül az ellenséghez való dezertálás is abban az esetben, hogy az a terület, amelyre a dezertálás történt, időközben az ország területéhez csatoltatott.

Azok, akik nem tettek eleget katonai szolgálati kötelezettségüknek, kötelesek jelentkezni, illetékes katonai parancsnokságnál, hogy ezután tegyenek e kötelezettségüknek eleget. Azok a tiszték, akik elítéltek lettek következtében elvesztették rangjukat, azt nem nyerik vissza.

Amnesztia következtében a magánjogi igények érintetlenek maradnak és magánjellegűeknek joguk van magánjogi uton az eljárást ezen igények megállapítása végett folytatni.

Az amnesztiaiban részesült katonai deliktumok elkövetőinek rejtegetői és támogatói szintén amnesztiát kapnak. Az Erdélyben és Bukovinában az 1918-19-i forradalom idején elkövetett deliktumokkal kapcsolatos magánjogi igények nem érvényesíthetők azokkal szemben, akik jelen amnesztiaiban részesültek. Az amnesztiának nincs befolyása a történeti elkövetésekre.

Rendkívül olcsó árakon ismét megindult a romániai repülőgépforgalom

Bukarest-Kolozsvár 1200 lej

(Cluj-Kolozsvár, május 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Május 15-iki kezdettel megindul a romániai légitforgalom. Bukarest-Galac-Jasi-Cernovitz, Bukarest-Nagyszeben-Kolozsvár, Bukarest-Konstanca, Galac-Kisenev és Galac-Konstanca között posta és utasforgalmat fog lebonyolítani. Kolozsvár és Nagyvárad között pedig légi postai forgalom indul meg. Bukarest-Nagyszeben és Kolozsvár között a következő menetrend szerint közlekednek a repülőgépek: Kolozsvárra kedden, csütörtökön és szombaton érkeznek, Kolozsvárról hétfőn, szerdán és pénteken indulnak a re-

pülőgépek. A baneasai repülőtelepről reggel hét óra 10 perckor indul el a repülőgép, 9 óra 15 perckor Szebenbe érkezik, 9 óra 20-kor Kolozsvárra indul, ahová 10 óra 25 perckor érkezik meg. Kolozsvárról reggel 7 órakor indulnak a gépek és 10 óra 15-kor érkeznek Bukarestbe. Kolozsvár és Nagyvárad között naponta vannak postajáratok, amelyek Kolozsvárról 11 órakor indulnak és Váradra 12-kor érkeznek. Váradról délután 5-kor indulnak és 6 órakor érkeznek vissza Kolozsvárra. Egyszeri utazás Bukaresttől Kolozsvárig 1200 lejbe kerül. Az utasok tíz kiló podgyászt ingyen vi-

hetnek magukkal. A kedvezményes vasúti jegyek a repülőgépen is érvényesek. A postai szállítmányokért a következő külön illetményeket kell fizetni: Egyszerű levélért 20 gram súlyig 2 lej, 20 gramon felül minden 20 gramos töredékért újabb 1 lej. Levelezőlapokért 1 lej, újságcsomagokért pedig 4 lej tíz kilonként. Csomagokért minden ezer lej bevalótt érték után 5 lej kell fizetni. A posta speciális szolgálatot szervezett be a repülőszolgálat számára, amely a repülőgép indulása előtt két óráig felveszi a repülőküldeményeket.

A közönséges bűncselekményekre vonatkozó amnesztia törvény ugyanolyan elveken épül fel, mint a politikai amnesztia

Az 1928 december 1-éig elkövetett bűncselekmények amnesztiában részesülnek, ha jogerős ítéletet nem hoztak az ügyben. Gyilkosságra rablásra, köztisztviselői visszaélésre, uzsora és vámkihágásra nem vonatkozik az amnesztia. A katonaszökevények büntetését elengedik, de jelentkezniük kell katonai szolgálatra

(Bucuresti-Bukarest, május 14. Az Uj Kelet tud.) A május 10-én megjelent és királyi dekrétummal életbeléptetett amnesztia-rendelet, amint az Uj Kelet azt részletesen közölte, amnesztiában részesítette mindazokat a politikai deliktumokat, amelyeket 1928 december elseje előtt követtek el, de amelyekben még jogerős ítéletet nem hoztak. Ugyanrsak királyi dekrétum adott kegyelmet és büntetésredukciót a már részletesen közölt deliktumok esetében. Minthogy a kormány nemcsak a politikai deliktumokat akarta amnesztiában részesíteni, ezért a közönséges bűntettekre is amnesztia-törvényjavaslatot dolgozott ki, amely ma kerül a parlament elé. Ez a közönséges deliktumokra vonatkozó amnesztia-javaslat ugyanolyan elveken épült fel, mint a királyi kegyellemmel adott politikai amnesztia. Vagyis törlik az eljárást mindazokban a bűncselekményekben, amelyeket 1928 december elseje előtt követtek el, de amelyekben jogerős ítéletet nem hoztak. A törvényhozási uton szavazásra kerülő amnesztia szintén kizárja a kegyelemből ugyanazokat a kategóriákat, amelyeket a büntetésredukcióról szóló királyi dekrétum

sem részesített kegyelemben. Különösen sérelmes, hogy ez az amnesztia sem vonatkozik sem a spekuláció, sem a vámtörvénybe ütköző eseményekre.

A kormány amnesztia-törvényjavaslatát, amely katonai amnesztiát is magában foglalja így hangzik:

A javaslat szerint amnesztiában részesülnek mindazon deliktumok, amelyek 1928 december elsejéig követtek el akár kiderítettek, akár a vizsgálat stádiumában vannak, akár bírói ítélet alá kerültek, azonban ez az ítélet nem jogerős.

Nem részesülnek az amnesztiában a büntettek elkövetésére történt társulások, gyilkosságok, szemérem elleni merényletek, hivatalos hatalommal való visszaélések, csalárd bukás, rágalmozás,

közpénz elcsikkasztása, köz- és magánokiratok eltulajdonítása, köz- és magánokiratok hamisítása, bankjegy, bélyeg és értékpapírhamisítás, csalás, gyűjtögetés, megvesztegetés, törvénytelen illetékek beszedése, halált okozó súlyos testi sértés, illetéktelen befolyásolás, lopás, betörés. Nem részesülnek amnesztiában a spekulációról szóló törvény ellen vétettek, a kénkedési törvény és a vámtörvény továbbá a cempesztörvény megszegői. Valamint az alkoholtörvény áthágói sem. Ugyanacsak nem kapnak amnesztiát a CFR-tisztviselők által elkövetett visszaélések, valamint a kábító italok kereskedelméről szóló törvény megszegői sem. Nem kapnak amnesztiát sem az agent provokátorok, a büntár-

SELECT-MOZGÓ
OLGA TSCHECHOWA
(Az „Élet a Dnyeszter” című szereplője) legújabb Budapesten készült filmje:
Asszony lángokban
megható társadalmi dráma. Moupoli Filmcentrál.

Felhívás az összes sékelbiztosokhoz

4. sz.

A mai napot lejárt a főkező határideje, a sékelgyűjtőkkel azonnal meg kellene rendezni az elszámolást, a helyi csoportok, ifjúsági és WIZO-csoportok vezetősége útján bevezetendő a pótlakció. A pótlakció során megállapítandó, hogy kik nem voltak felkereshetők, kik nem váltottak ki a sékelt távollét vagy más figyelembejöheto ok miatt és ezek sürgősen újra meglátogatandók. A pótlakció maximálisan egy hétig tarthat és a folyó hó 23-ával bezárólag az elszámolás, pénz, halasztási nem szenvedhetően beküldendő, illetőleg átutalendő.

Az elszámolás, pénzét be nem küldő sékelbiztosok személyükben anyagilag is felelőssé válnak.

A már kért és meg nem küldött időközi jelentések még ma megküldendő a KIB-hez való beterjesztés végett.

Amerikai mintára férfiföltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj.

A Katona-sütőde

különleges süteményei: a pünkösdi mákos és diós kalácsok és ort. ellen-
őrzés melletti szombati, Barches"-ek.

Főzlet: Calea Victoriei 14. Telefon 90. — Fiókok: 1. sz. Strada
Memorandului 25. sz. Tel. 25. — 2. sz. Calea Regele Ferdinand
32. sz. Tel. 1-59. — 3. sz. Calea Regele Ferdinand 77. sz. Tel.
342. — 4. sz. Str. Regina Maria 27. szám.
Megrendelések házhoz szállítva! Szolid árak! Kittiő minőség!
Pontos kiszolgálás!

Motas földgázdiktátor külföldre szö- kése a parlament előtt

Négy lejről hét lejre emelték a cukor fogyasztási adóját

(Bucuresti-Bukarest, május 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Duca nyilatkozatot kér a miniszterelnöktől a Cornescu-ügyben. Tiltakozik az elnökségnek ama intézkedése ellen, hogy a gyorsírók ne írják a közbeszólásokat.

Pop-Csicsó elnök kijelenti, hogy a ház szabályokat alkalmazta ennél az intézkedésénél, mert a házszabályok nem is engedik meg a szónokok félbeszakítását, különösen ha az sértő módon történik.

Vajda belügyminiszter kijelenti, hogy tegnap a miniszterelnök távollétében választott. Egyébként is az egész dolog komolytalan.

Madgearu ipar- és kereskedelemügyi miniszter válaszul a földgázügyben elhangzott interpellációra és kijelenti, hogy Motas nem rendelkezett azokkal a kvalitásokkal sem, amelyek ilyen vállalat vezetésére feljogosították volna. A földgázüzem, néhány protekción egyen kére jutott volt, akik nem is értettek a kérdéshez és egész gázmezőket hagytak kihasználatlanul. Motas olyan dolgokat követelt el, amelyek az igazságszolgáltatásra tartoznak és külföldre utazott, anélkül, hogy az átadást legalisan eszközölte volna.

Moldoveanu Leonte közbeszól. Madgearu Moldoveanunak is válaszulva kijelenti, hogy Motas elárulta a nemzeti érdekeket és nem hiszi, hogy a Sonametan társaság szolidaris lenne vele. Meg vannak az eszközei ahhoz, hogy ezt a nemzeti kincset kiszabadítsa egy profittársaság körmei közül.

Ezután megszavazzák a cukorilletékeknek 4 lejről 7 lejre való felemeléséről szóló törvényjavaslatot.

Georgescu Barlad kéri mentelmi jogának felfüggesztését, mert május 22-én főtárgyalása van egy ügyben, amelyen ítéletet akar. A kamara ehhez hozzájárul.

A szenátusban Sándor József tegnapi beszédére Anghelescu volt miniszter válaszol. Bizonyítani kívánja, hogy az Apponyi-féle törvények alkalmazásával 689 román iskolát zártak be.

Ezután folytatták a középiskolai oktatás reformjáról, illetve a bakkalaureatusról szóló vitát.

Blaga József szenátor a magyar és román rezsimek közötti különbségre mutat rá és szerinte a magyarok célja a reatusról szóló vitát.

Sándor József: Ez nem áll!
Blaga: Mi nem akarunk romanizálni.

A magyar ifjak ma elmehetnek Magyarországra és ott folytathatják tanulmányaikat, ami lehetetlen volt a magyar impérium alatt a román fiuknak. A bakkalaureatus nem irányul a kisebbségek ellen.

Binder szász panaszolja, hogy a német egyházak a kisajátítás folytán elvesztették iskolai alapjaikat és az állami szubvenció nagyon kevés.

Mironescu külügyminiszter benyújtja a konkordátum ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot, majd Popovici pénzügyminiszter a cukor fogyasztási adójának emeléséről és a CFR számára nyújtandó rendkívüli hitelről szóló javaslatokat terjeszt be.

Ma reggel hétkor startol második oceanjáró útjára a Graf Zeppelin

Népvándorlás indult meg a start hírére Friedrichshafenbe

Berlin, május 14. Friedrichshafeni jelentés szerint a Graf Zeppelin második amerikai oceanjáró útjának stratját véglegesen holnap reggeli hét órában állapították meg. Ma délután még gépvizsgálatot tartanak, de már az összes előkészületek megtörténtek az utra.

A léghajó mostani amerikai útján a

személyzetet beleszámítva, ötvenkilencen utaznak Amerikába. Az utasok között van Wilkins ismert sarkkutató is. A Graf Zeppelin az Azori szigeteken és a Bermudákon át Newyork felé tart s innen repül tovább a lakehursti repülőterre. Utasokon kívül a léghajó több

mint kétezer kilogramm áruszállítványt is visz magával, ugyszintén levelepóstát. A start hírére már vasárnap reggel óta népvándorlás indult meg Friedrichshafen felé. A jelekből következtetve, ezuttal is tízezrek fogják végignézni a Graf Zeppelin friedrichshafeni startját.

Agyonlőtték a Waldemaras ellen megkísérelt merénylet főtetteseit

Rettenetes üldözés folyik a litván fővárosban

Berlin, május 14. Kovnóban ma éjjel a rögtönítélő bíróság ítélete alapján kivégezték a Waldemaras miniszterelnök ellen megkísérelt merénylet főtetteseit. Az elítéltek tegnap táviratilag kegyelemért fordultak a köztársasági elnökhöz, ki azonban a kegyelmi kérvényt elutasította és szabad folyást engedett a hadbírószag ítéletének. Az ítélet kihirdetése és a vég-

rehajtás között alig tizenkét óra telt el. Berlin, május 14. Kovnóban a Waldemaras elleni merénylettel kapcsolatban terre. Utasokon kívül a léghajó több százat. A rendőrség nagyrészt már tudja a tetteseket, de nem ad ki ellenük körözvényt, mert attól tart, hogy esetleg át-
szöknek a határon.

A fővárosban az őrizetbe vettek tulajdonképpen részletlenül ártatlannak tudják a merényletben és épen mert a nyomozó hatóságok is ismerik az igazi tetteseket, igen csodálkoznak az ártatlank fogvatartásán. Ma a késő délutáni órákban egyébként újabb házkutatások és letartóztatások voltak Kovnóban.

Hogyan lehet száz évig élni?

Amerikai Matuzsálem tízparancsolata. A francia köztársaság elnöke reggelenként lábujjhegyen szaladgál, hogy megőrizze fiataliságát

Páris, május 14. A világ fővárosában nemrég kozmetikai folyóirat indult meg Beauté néven. A folyóirat első száma a francia főváros szereplő egyéniségeihez kérdést intézett, hogy milyen módszerekkel próbálják egészségüket és szépségüket megővni. A körkérdés nemcsak nőkhöz, hanem közszereplő férfiakhoz is irányult.

A válaszokból megtudjuk, hogy a köztársasági elnök, Gaston Doumergue, minden reggel egynegyed 6 és fél 6 óra között az Elysée-palota üvegaládjában lábujjhegyen szaladgál fel és alá. Poincaré nagy sétákat tesz, mindennap legalább hat kilométert jár gyalog. Cécile Sorel tornagyakorlatokat végez, amely abból áll, hogy hosszú időn át négykézláb szaladgál körben a szobájában. Ez a szórakozás minden esetben leg alább husz percig tart nála. Yvonne de Brad híres párisi színházi szépség a biciklizést tartja a legegészségesebb sportnak. Fanny Heldy evez. Ha rossz az idő, akkor is evez, de nem a szabadban, hanem a szobájában felállított szerkezeten. Jeanne Renouart köteleken ugrál át.

Egészen különös fiatalonmaradási módszere van Colette-nek, a híres írónőnek. Ha sokáig az íróasztal mellett ül, feláll és teljes tüdejéből tiroli jodlerket énekel. Nem is hiúné az ember — mondja Colette — hogy a hangos jodleréneklés mennyire felfrissíti a vérkeringést.

A folyóirat leközöl egy amerikai matuzsálem által felállított tizenkét parancsolatot arra, hogy hogyan lehet a száz évet elérni. A parancsolat a következőképen szól:

1. Légy minden körülmények között vig.
2. Mindennap tornázzál.
3. Mértéletesen egyél, ne élj vissza az ivással és dohányzással és ne szaladj túlságosan az élvezetek után.
4. Inkább a hideget keresd, mint a meleget, gyakran mosakodjál hideg vízzel.
5. Ne tégy meg mindent, amire kedved van.
6. Ne fáraszd magad és pihenj annyit, amennyit csak tudsz.
7. Késő este ne egyél sokat.
8. Ne legyél rosszkedvű soha, inkább keresd a jó barátokkal való kedves beszélgetést.
9. Este ne igyál se erős kávét sem erős alkoholt.
10. Ne viselj túlságosan meleg ruhákat.
11. Ápolj a fo-

gaidat és lábaidat.

12. Vigyázz, hogy ezt a tizenegy pontot szigorúan betartsd. Magára vessen tehát — írja a párisi folyóirat — aki a tizenkét pontot nem tartja be szigorúan, mert bizonyosan valamelyik pontnál hibázott, ezért hal meg több-kevesebb évvel századik évének elérése előtt.

— Uj bérpalotát épít a Franco-Romana biztosító társaság. Bukarestben a Pénzügyminisztérium közlegében, a Cal. Grivitei 23. sz. a két és félmillió lejért most vásárolt telken, amelynek három emeletét fogják a Társaság központi igazgatóságának modern irodái elfoglalni. — Az új palota többi része, valamint a Társaság másik bukaresti, hatemeletes bérpalotája, és temesvári palotája, mint bérház, fogják az intérdi tartalékait gyümölcsözöteni.

— A kolozsvári gyógyszerárak segítségével akaruk rátafolni Ilea főgyógyász megmérgezőjére. Ilea kolozsvárt főgyógyász és nővérének mérgezési ügyében még mindig eredménytelenül folyik a nyomozás. A rendőrség most felhívást intézett a gyógyszerészekhez, hogy készítsenek hat hónapra visszamenőleg kimutatást arra vonatkozólag, kik vásároltak atropint, vagy beladonát. A rendőrség egyébként, hogy ezen az alapon vaamilyen kiindulási ponthoz jut, amelynek alapján a nyomozást határozottabb irányba terelhetné.

Butorárleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemi munkásait foglalkoztathassuk, ha tehát

első és jó butort

Eßendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

ahar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székhely és Réti

butorgyár rt.

hatalmas raktárait. Hitelekpes egyéneknek kedvező fiz. tési feltételek

Napellenző ponyvavászon

ületek, terrasz és verandák részére több színben és csilozva.

Ablakfüggönyök

és

önmüködő rolettatradak

minden szélességben.

Boskovics Józsefnél Cluj,

Str. Reg. Maria 15. Telefon 910.

Női és férfiruhákat vegyileg fest, tisztít Untó Cluj

Keleti
Irta: I
me
be
bl
ho
A zsidó
azért nehe
ténelmi té
beértékelé
történelme
nak hiány
ján pótolj
egyéni fel
mult tud
is azt a n
tudások a
gornak fe
jyozott au
ges szeml
elmélebe
tás és saj
met. Ezen
a zsidó mu
akinek tel
Problém
dása érde
tekíteni e
világon e
tanítását.
volna, me
nyolország
háboru u
nagyjából
A zsidó
ismerése,
féle gond
és zsidó k
vagy „ne
Ezeknek
ta“ és „ne
rendes, a
kedett zsid
éleson elh
a különbe
zsidó köz
mán adak
rolnak, n
zért két
mikor az
követeli.
különbözt
mert alati
huzódik r
nem nézet
Ez a té
az utolsó
egy nyug
mely rész
vált.
A hasa
volt orosz
történet k
ciába, Bu
dély észal
se által a
zsidó nag
dami, söt
jutott, ki
sagoru o
szépségé
szórakoz
népkiseb
proklam
történelm
gokban a
lanert né
európai e
vetelt leg
ságes lát
A hasa
szépségé
keletre S
Bosváron
tón Szabo
metosza
niával té
falára ju
sádra t
a fejlődés
ezeken ke
vetkező
egy letu
nyáit,

FÓRUM

Keleti és nyugati zsidók

Irta: Dr. MOLNÁR GYULA

Dr. Molnár Gyula kitűnő temesvári elvtársunk alábbi cikkében egy rendkívül érdekes problémát vet fel, amely bizonyára hozzászólásokat fog kiváltani.

A zsidó nép problémáinak fejtegetése azért nehéz, mert hiányzik a zsidó történelmi tényeknek egységesen elfogadott beértelmezése. A mi nemzedékünk zsidó történelmet nem tanult és így tudásának hiányait mindenki autódidaxis útján pótolja és a maga részére önmaga egyéni felfogása szerint végzi el a zsidó múlt tudományos osztályozását, vagyis azt a munkát, amelyet más népeknél tudósok akadémiák, társulások dolgoznak fel, hogy a feldolgozott, osztályozott anyagot az iskolák útján egységes szemben impregnálják az emberek elméjébe. Az egységes történelemtanítás és sajtó hozza létre a nemzeti szellemet. Ezen tényezők hiánya okozza, hogy a zsidó múlt és jelen felől nincs két zsidó akinek teljesen azonos volna a felfogása.

Problémáink felismerése és megoldása érdekében a legelső feladatnak kell tekinteni a zsidó történelemnek az egész világon egységes szempontok szerinti tanítását. Ez ma már annál könnyebb volna, mert a zsidó történelem a Spanyolországból való kiűzetéstől a világháború utáni államok kialakulásáig nagyjából zárt korszak.

A zsidó történelmi tényeknek nem ismerése, avagy az azokról való különféle gondolkodás az igazi válaszfal zsidó és zsidó között, nem pedig a „cionista” vagy „nemcionista” felfogás.

Ezeknek az elnevezéseknek: „cionista” és „nemcionista” ma, amikor minden rendes, a primitív egoizmus fölé emelkedett zsidó Palesztinánál áldoz, nincs élesen elhatárolt fogalmi háttérük. Az a különbség, amely megmarad két zsidó között, akik Palesztinánál egyformán adakoznak, de oda ki nem vándorolnak, nem lehet olyan súlyos, hogy ezért két táborba kelljen szakadniuk, a mikor az idő az erők koncentrációját követeli. A cionista és nemcionista megkülönböztetés azért tartja még magát, mert alatta súlyos világtörténelmi tény húzódik meg, amelynek a zsidóság még nem nézett őszintén a szemébe.

Ez a tény az, hogy a világ zsidósága az utolsó két évszázad alatt kettéhasadt: egy nyugati és egy keleti zsidóságra, a mely részeknek a sorsa teljesen különbözött.

A hasadéktól keletre a zsidóknak a volt orosz nyugati kormányzóságokban történt koncentrációja és azoknak Galliciába, Bukovinába, Moldovába és Erdély északi részébe való tömörülése által az ezen helyeken élő 6-7 millió zsidó nagyjából azonos politikai, társadalmi, sőt gazdasági körülmények közé jutott, külön nyelviük keletkezett és a szigorú ortodoxiában vallásilag is zárt egységgé lettek. Amikor tehát a békeszerződések a nemzeti államokon belül a népkisebbségeknek államjogi létezését proklamálták, bevezették, kikerekített történelmi tényé vált a keleti országokban a zsidóságnak államjogi alapon népkisebbségi léte, mint a kelet-európai etnikai tagoltság által megkövetelt legelőszérűbb, sőt egyedül lehetséges létforma.

A hasadék vonala a porosz-lengyel, cseh-lengyel határok mentén Kassától keletre Szatmár, Nagyvárad, Arad, Temesváron át a szerb-bolgár határ mentén Szolnokitól nyugatra halad, Termékeny, geográfiai hasadékok nem lényegesen, történelmi és a vonal mindkét oldalára jutottak olyanok, akik a másik oldalra tartozóknak érezték magukat. De a fejlődési és létezési szükségességek ezeneken keresztül mennek s az utánuk következő generáció likvidálja őket, mint egy letűnt időknek korszerűtlen maradványait.

El kell ismerni az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség alapítóinak és jövőbelátásáért, hogy már 10 évvel ezelőtt tisztán felismerték az akkor még zavaros tény, hogy mi erdély-banati zsidók a hasadék keleti oldalára kerülünk s hogy ennek konzekvenciáit le nem vonni és népi alapra nem helyezkedni az itteni zsidóság népi, kulturális és politikai öngyilkossága lenne.

A hasadék nyugatra eső része az asszimiláció. Az asszimiláció eddigi legnagyobb akadálya a zsidók ide-oda vándorlása volt. Ahova nem volt odavándorlás, ott a folyamat meggyorsult. (Lásd Olaszország). Amerikába az utolsó 40 év alatt 3 millió zsidó vándorolt Kelet-Európából. Angliába 500.000, Franciaországba 200.000 stb. A háború utáni uttleveles, vizmos idegeneket nyitvartartó világrend a zsidók ide-oda vándorlását is megszüntette. Ezenkívül a szociáldemokraták előtörése és kormányképesége az európai demokrációkban, előlön a zsidóság elűtével, Amerikában a zsidó vallási formák felbontása s főleg

a zsidók idegenkedése attól, hogy a nyugati nemzetileg egységes országokban az egyedüli etnikai kisebbség legyenek a nyugati zsidóság jövőjét még homályban tartja.

De a közös múlt és vallás, a tradíciók és átélések emlékének tudat alatti hatóereje s legfőképpen az össz-zsidóságot körülvéző antiszemitizmus — a világ zsidóságát eszméileg még összekapcsolja.

Látható kapocs a nyugati és keleti zsidóság között azonban ma már csak egy van: Palesztina.

A nyugati zsidóság Palesztinát azért is építi, mert ebben látja a végleges elhelyezkedést zavaró zsidó ide-odavándorlás leghatékonyabb megállítóját és szabályozóját. Ezenkívül Palesztinát fegyvernek tartja az antiszemitizmus ellen, amelynek vallási és pszichikus okokból való magyarázata ma már annyira közkeletű, mint a darwinizmus igazsága. Mi vagyunk az egyetlen nép a világon, amelynek fogalma nincs a föld valamely darabjához kötve. A zsidóság a

Palesztinával, mint saját orszárával való kapcsolatba hozás által a többi népekhez pszichikusan közelebb jut, a zsidó misztikum eloszlik, a nép láthatóvá, megérthetővé lesz és az antiszemitizmus lélektani okainak tekintélyes része feloldódik.

A keleti zsidóság Palesztinát népiességnek horgonyául tekinti.

Elméletileg még nincs teljesen tisztázva az etnikai kisebbségek jogbirtokának terjedelmi lehetősége valamely nemzeti államban, de annyi máris bizonyos, hogy az etnikai kisebbségek életében is valami fejlődésnek kell lennie, amely az illető népkisebbség testvérországából táplálkozik. Palesztina nélkül, hol a zsidó népi értékek tiszta kultusza teremtető meg és ahova a Népszövetség kapuja nyílik a kelet-európai országokban élő zsidó népkisebbségek stagnálásra visszafeloldásra, lassu felőrlődésre volna itélve.

A nyugati és keleti zsidók napja egyaránt az új Palesztinában kél fel.

Oroszország hivatalosan bejelentette, hogy csapatokat küld az afgán határra

„Szükség esetén az orosz csapatok be is vonulnak afgán területre” — jelenti a kommüniké

Berlin, május 14. A moszkvai Tass iroda közlése szerint a külügyi népbiztosság kommünikét adott közre a sajtóban, mely a következőképpen hangzik: „Az orosz kormány tudomására jutott, hogy Afganisztánban az ellenforradalmat külf hatalmak segítik. Ezért a

szovjet elhatározta, hogy az afgán határra haderőket küld s a hadsereg, ha ennek szüksége mutatkoznék, be is fog vonulni afgán területre.

A „Lokalanzeiger” tudósítójának közlése szerint a hadügyi népbiztosság már ki adta a parancsot az afgán határra

vonuló csapatok bevonulására.

A berlini déli lapok rámutatnak arra, hogy a szovjet elhatározása, melyet kommünikéjében bejelentett súlyos következményekkel járhat az orosz-angol, amugy is feszült viszonyra.

In contumaciam öt évre ítelték a nagyváradi templomrombolás egyik hőjét

(Cluj-Kolozsvár, május 14. Az Uj Kelet tud.) A szomorú emlékű 1927 decemberi váradi rombolásoknak utolsó hullámgyűrűjé verődtek fej ma a kolozsvári hadbírósg tárgyalásán Milou Nicolae bukaresti orvosnagyhatalmú ügyvéd tárgyalta, aki a nagyváradi rombolásoknál főszerepet játszott. A rombolások óta mindenjütt keresték a zavargásokban részt vett diákok, de csodálafőské-

pen mai napig sem tudták megtalálni és így a hadbírósg távollétében ítélkezett fölőle. A tárgyalások folyamán kitéjt, hogy Milou orvosnagyhatalmú sokkal jobban vonzódt a zsidó hithez, mint az orvosnagyhatalmúhoz mert legajább is erre vall, hogy az egyik szétrombolt váradi zsidó templomból egy talszi vett magához, amit magára öllve folytatta to-

vább rombolásait. A teljes romboló an nakidején feltűnt Radovici váradi rendőr komiszárosnak, aki leigazolatta. Milou rögtön igazolja hogy a rombolókhoz tartozik és irás helyett ökleit mutogatta a nagyváradi rendőrkapitányának. A hadbírósg a távollévő romboló a katonai törvények értelmében a legmagasabb büntetéssel, öt évi börtönnel sújtotta.

Bécsben tartják meg az írók világkongresszusát

Romain Rolland, Shaw, Schalom Asch és H. G. Wells vesznek részt a tanácskozásokon

(Bécs, május 14. Az Uj Kelet tud.) Ez év júniusában az osztrák fővárosban kongresszust tartanak a világ írói. A kongresszust előkészítő bizottság eddig harminc államból kapott értesítést, hogy ezekből az országokból részt fognak venni az írók a kongresszusi tanácskozásokon. A kongresszust a Pen-klub rendezi, az oslói írói kongresszus határozata alapján. Tavaly ugyanis a Pen-klub hetedik kongresszusa alkalmával elhatározták, hogy 1929-ben Bécsben tartják meg ezt a tanácskozást, amelyen a világ legkimagaslóbb szellemei fognak részt venni. Az előkészítő bizottság Karl Seitz polgármesternél bejelentette a kongresszus megtartását és kérte Bécs város támogatását. A polgármester a legmesszebbmenő támogatást ígerte. A kormány részéről szintén kedvező ígértelet kapott a bizottság.

Az eddigi jelentkezők között van John Galsworthy, az összes Pen-klubok elnöke és a klub egyik alapítója, Dawson Scott asszony, továbbá Ould, a híres angol dramaturgus, Bernhard Shaw és H. G. Wells. Franciaország Jules Romain és Benjamin Crémieuxot fogja a kongresszusra küldeni. Az utódállamok penklubjai teljes mértékben lesznek képviselve. Norvégiából Jonh Bojer és Barbara Ring jön a tanácskozásra, Svédországból Anders Oesterling és Axel Lun-

degard. Lettlandból A. Kirchenstein és A. Dauge irodalomtörténészek fognak megjelenni, Finnországból Helmi Krohn. Kanadát Georgia Sime, Délafrikát pedig Gertrud Millin fogja reprezentálni. Résztételüket bejelentették még Sanfrancisco,

Buenos Aires, Santiago és Kapstadt nevezetes írói és publicistái. A kongresszusra elvárják még Romain Rollandot, Paul Valéryt, Andersen Nexót, Benedetto Crocet, Borgheset, Mereszkowskit, Gorkijt és Salom Ascht.

Első Erdélyi Orth. Zsidó Fiuinternátus!

Szeptember elsején nyílik meg Oradea-Nagyváradon az Első Erdélyi אורח ז'ידי פ'יאינטינאט'וס. — Szigoruan vallásos, családi nevelés. — Állandó tanári felügyelet. — Elsőrendű és olcsó ellátás. — Komoly érdeklődőknek prospektust küldök. LEITNER MIKSA Oradea-Nagyvárad, Strada Avram Jancu 2.

REDŐNYÖKET

Esslingeni ablak faredőnyöket gyártunk és a legolcsóbban szállítunk. — Arájanlattal díjtalanul szolgálunk. —

HALÁCSZ TESTVÉREK

ORADEA-NAGYVÁRAD
Strada Căpitanului 10

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánászi zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Matton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kaszner Rezső,
Str. Carol 81.
az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a
törzék megjébiésével engedjük meg

Halálozás. Ma elhunyt Kolozsváron hatvanhét éves korában Stramf József, volt fűrészgári igazgató, aki az erdélyi faszakmának évtizedeken keresztül tiszteletnek és közbecsülésnek örvendő vezető egyénisége volt. Az elhunytban dr. Kertész Jenőné és dr. Stramf Jenő, az OFA galaci kirendeltségének vezetője, apjukat gyászolják. A temetés május 15-én, délután három órakor, a zsidó neológ temetőben fog lefolyni.

Megállapították az új maximális árakat. A városi tanács kedden déjben tartott ülésén megállapította az új maximális árakat, melyek június elsejéig érvényesek. A barnakenyér és kenyérfajták árát 50 banival olcsóbban állapították meg. A tej árát is leszállították egy lejjele. A mézárásoknak azt a kérelmét, hogy amaranthus árát 3-5 lejjele, a sertésbors árát pedig 8 lejjele emeljék, visszautasították és mindössze egy lejes áremelést engedélyezett a tanács.

Árad a Volga. Berlinből jelentik: Moszkva jelentés közli, hogy a Volga víze állandó nagy emelkedésben van. A folyam árja főbb város alacsonyabban fekvő külföldi cölöktől tartanak, hogy az egyre növekvő ár elűztesse a partheni helységeket és városokat.

Felmentettek egy gyermekgyilkos anyát. Prágából jelentik: A budweissi esküdtörvényszék verdiktje alapján felmentették Szedlaesik Avotlín asszonyt, aki két évvel ezelőtt anyagi nyomora miatt megölte két gyermekét.

Tífkes fegyverraktárt fedeztek fel a rendőrség egy csehszlovákiai kommunista szervezet házában. Prágából jelentik: Lauban a kommunista szervezet házában a rendőrség titkos fegyverraktárt fedezett fel. A rendőrközpont többszöri eredménytelen kutatás után, egy tífkes feljáróra bukkantak, amelyben számos fegyver volt elrejtve. A lelettel kapcsolatban több letartóztatás történt.

Turinban fölrobbant egy ötemeletes ház és romjai alá felejték a lakókat. Milanóból jelentik: Tegnap este Turinban a Mária királyné-téren egy ötemeletes ház, eddig ismeretlen okból, fölrobbant. A robbanás fészke az egyik földszinti munkáslakás volt, amelynek szobájában egy asszonyt és egy kis gyermeket véres lúccafalokra tépett az explózió ereje. A robbanásnak két halott és fiz súlyos sebesült a záldozata. Még nem lehet tudni, hogy a szerencsétlenséget gázölés vagy pedig egy dinamitpatron okozta.

Orvosi hír Dr. Kepes István, csehszlovák és gyermekorvos, a berlini és bécsi gyermekkorházak volt orvosa, rendelését Calea Reg. Ferdinand (Weszelényi-utca) 22. I. em. megkezdte. — Quarzfénykeféss.

Külfutás a „Marpe Lanofes” Egyet 1929 év április hóri. Kioszfutott 950 ebéd, 200 liter tej, 58 liter bor. Bevételek: 950 ebéd a 50, — 47.500 lej; tagdíjakból 16.370 lej; betegek hozzájárulása — lej; templomi és egyéb hozzájárulások 575 lej; ebédek megváltása 1193 lej; adományok 200 lej; tartalék-alapból (6 havi tulkiadás) 10.841 lej; összesen 76.679 lej. — **Kiadások:** Kioszfutott ebédek értéke 47.500 lej. ételhorlásért (husvéti reggeli és vacsora osztással) 6302 lej; igazg. kölls. 2760 lej; jutalékokra 3339 lej; konyhai kiadások és főzés 4595 lej. Tejszámla városi betegeknek 1100 lej; segélyek 11033 lej; összesen 76.679 lej. — Mózes Eljek, titkár. Neumann Mórné, elnök.

„Örök szégyene a győzőknek, hogy vállalt kötelezettségeiket nem teljesítették

Lloyd George éleshangu programbeszédében a leszerelést sürgette

(London, május 14. Lloyd George programbeszédében rámutatott arra, hogy a győztes hatalmak a Poincaré-féle kísérő levélben felhívták Németországot a versaillesi békeszerződés aláírására és a leszerelés végrehajtására, melynek meg történte utánra kilitásba helyezték a volt szövetséges hatalmak általános leszerelést is. Örök szégyene azoknak — mondotta a volt angol miniszterelnök,

akiket a gondviselés megajándékozott a győzelemmel, hogy ezt a vállalt kötelezettséget nem teljesítették. A továbbiakban Lloyd George azt hangoztatta, hogy a fegyverkezés csökkentése esetén Anglia állami munkakalkulák nyújtás-sar évén és a munkanélküli segély fel-emelése utján csökkentheti a munkásosztály nyomorát és rendkívül súlyos helyzetét.

Felmentette a törvényszék Boldin és Lepadatu rendőrkomiszárokat

(Cluj-Kolozsvár, május 14. Az Uj Kelet tud.) Az elmost ősszel az ügyészség letartóztatta Boldin és Lepadatu rendőrkomiszárokat, akik kerületi kapitányi minőségben a rendőrbírók által kiküldött büntetéspénz-kirovásokat behajtották és a pénzt csak akkor fizették be az illetékes helyre, amikor vizsgálat indult az ügyben. Az ügyet ma tárgyalta a törvényszék Perzesou tanácsa.

Közkívánatra jön

Boldin és Lepadatu tagadták bűnösségüket, habár beismerték azt, hogy a felektől tényleg behajtották a pénzt és csak hónapok múlva fizették be azt. Erre vonatkozólag azt állították, hogy azért késedelmeskedtek a pénzek befizetésével, mert egyrészt nem volt könyvvezetésük a behajtott büntetéspénzekről ami rendes elszámolás alapját képezhetne volna, másrészt pedig a behajtott pén-

zeket nem saját céljakra használták fel hanem a kerületi kapitányságok helyiségeit hozatták rendbe vele és irodafelszereléseket vásároltak. A két rendőrkomiszár azt állította, hogy Statuescu ezredes, az akkori rendőrprefektus parancsot adott arra, hogy hozassák rendbe a kerületi kapitányságok helyiségeit és szereljék fel az irodákat, de pénzt erre acélna nem utalt ki. Hogy a kapott parancsoknak eleget tehessenek, kénytelenek voltak a büntetéspénzt felhasználni erre célra nem utalt ki. Hogy a kapott pa-

S. O. S.

(VESZÉLYBEN A HAJÓ)

gatók, akiket mint tanukat hallgattak ki, igazolták a vádlottak állításait. A törvényszék negyedórai tanácskozás után felmentette a vádlottakat közpénzek el-sikkasztásának vádja alól. Boca ügyész az ítéletet megfellebbezte.

Látogatás a varsói tizenkétéves „csodarabbinál”

Öszhaju chászidok hódolnak a tizenkétévesnek

Bécs, május 14. A „Neues Wiener Journal” varsói tudósítója írja a következő érdekes élményét. A Dzsika utca Varsóban egyike a legsűrűbben lakott zsidó utcáknak. Itt ebben az utcában él a világ legifjabb csodarabbiája, egy tizenkétéves fiú, aki híres chászid rabbi-családból származik és atyja halála után örökölte a „caddik” pozícióját. De nemcsak a származás jussán van nagy tá-bora, hanem főleg, mert hisznek gyógyító erejében. A tizenkét éves fiú apja imaházában tanul egész nap, sokat imádkozik és fogadja a híveket. Hosszu, fekete kaftánt visel, fején „streimlit”. Ép-egy mint apja, ő is szombatoként nagy asztaltársaságot lát házában, akik az ételmaradék után áhitoznak. Egy ilyen lakomán én magam is részt vettem és csodálkozva láttam azt az áhitatot, amivel öreg emberek szürcsölik a gyermek-rabbi levesmaradékát.

A tizenkétéves gyermek hívei között számos öszhaju chászid van, akik ennek a mostani rabbinak a nagyapját is ismerték és tisztelték. Ezek az öregek, hiszen a tradícióhoz, semmilyen körülmények között más rebbe tanácsát el nem

fogadnák és legkomolyabb, életbevágó ügyekben fordulnak a fiatal fiúhoz.

— Nem értem — szoltam az egyik öreg alattvalóhoz, — hogy maguk egy ilyen gyermeket istenitene. Nem hinném, hogy ilyesmit a vallás megkövetelne önöktől.

— A mi esetünkben nem a személynek van kimagasló szerepe — mondották egyöntetűen — hanem az intézménynek. A fiatal rebbe, ezt már látni nemcsak elődei méltóságát és nemes magatartását örökölte, hanem azoknak okosságát és erkölceit is. Éppolyan bölcs tanácsokat oszt, mint apja és nagyapja.

A fiatal csodarabbi asszonyok is felkeresik, ha jótanácsra szorulnak. A rebbe egyébként naponta csak három órán át fogad. A nap többi részét tanulással tölti és környezetének itélete szerint egyike lesz a legnagyobb zsidó tudmudistáknak. Valóságos csodagyerek, aki egész talmudi traktátusokat tud könyv nélkül és a Zohart úgy ismeri, mint akármelyik imát, amit naponta elmond. Gyönyörű hangja van és hívei egyre gyarapodnak.

— Jünető körmenei az élveboncolás és az áplafkinzó cirkuszi idomítás ellen. Bécsből jelentik: A nemzetközi állatvédelmi egyesület, amely most tartotta gyűléssorozatát Bécsben, tegnap hajnalmas felvonulást rendezett az állatok kintása kijönölésén a viviszekció és a cirkuszi dresszura ellen. A menetben körülbelül lül kétezer ember vett részt.

Önálló kozmetikust

keresek Bucuresibe. Referenciát, igényeket a kiadóhivatalba „Bucuresti” jelgére.

Aspirin

tabletták
a felülmúlhatatlan fájdalomcsillapító és
segítők meghüléses megbetegedéseknél

leszurja vele a völégényt. Mátyás rá akart ijeszteni leendő apósára és abban a hiszemben, hogy a puská töltetlen, rá fogta a fegyvert Kovácsra. A puská azonban töltve volt, elsült és Kovácsot megölte. Mátyás rögtön jelentke-zett a rendőrségen. Az első tárgyalás ez ügyben 1928 decemberében tartotta a dévai törvényszék, amikor Mátyást öt évi börtönrre ítélték. A Tábla most ezt az ítéletet megváltoztatta és bebörtönijl ve látta a jogos önvédelem esetét, am-nek alapján felmentették a gyilkos mechanikust.

— Nagy vihar Lengyelországban. Varsóból jelentik: Cestochovo és Kaf-fowitz között ma nagy területen vihar volt, amely a fűvirő- és telefonvezet-keken kívül a középeurópai rádiócsere Varsó-Bécs közötti vastag kábelvezet-fét is súlyosan megrongálta. Krakko közelében a villám lecsapott az ország uton haladó parasztszékér közvetlen kö-zelében. Két gazda egyik megnémült, a másik, ki a szekéren tilt, olyan, mintha féltől szélütött lenne. A krakkói kör házban ápolják őket s tanulmányozzák a ritkaságszámba menő következmények ke-j járt tragikus esetét.

az Uránia-mozgóban

— Két aranyzállító tehervonat ka-rambolja Délwalesben. Londonból je-mentik: Délwalesben két tehervonot a ködben egymásnak rohanl. Egyik vo-nat kocsijában, délafrikai aranyzállít-mányt őrző katonák mindannyian meg sebesültek. A két könnyebben sebesül-katona társainak sebeit bekötözték és tovább őrizte az aranyzállítmányt, s mit aztán tehervautóba rakfák át és erő-s katonai fedezet mellett továbbzállítot-tak rendeltései helyére.

— Eljegyzés. Katz Ruth (Dej) és Schwartz Marlon (Cluj) jegyesek. Min-den külön értesítés helyett.

— Egy 4000 éves város épületeit hoz-ták felszínre Bagdad környékén. Lon-donból jelentik: Az akadémián dr. Lyane egyetemi tanár beszámolót tar-tott a Bagdad-környékén végzett ásátá-sokról, ahol többek között elég ép állá-potban egy 4000 éves város épületeit hozták felszínre. Az ásástást végző tuda-mányos expedíció a város házában 400 helyiséget tüzetesen átvizgált és rend-kivül nagyértékű emlékeket talált. Több templomot is sikerült épségben kiásni.

— Mussolini záró-beszédet mondott a lateráni szerződés vitáján. Rómából je-mentik: A lateráni szerződés képviselő-házi vitájának végén Mussolini minisz-terelnök hosszabb vita-záró beszédet mondott, melyben történelmi visszaté-kintést vetett a pápai állam és az olasz nép multbeli viszonyára s méltatta a Rómában ujjáéledő új szuverenitás je-lentőségét.

— Négy száz községben jutott abszo-lut többséghez a francia baloldali vá-lasztási kartell. Párisból jelentik: A bel-ügyminisztérium közbe tette a községi választások eredményét. Eszerint a kor-mánypárt nemzeti blokkja 312 községi tanácsban szerzett többséget a baloldali választási kartell ezzel szemben 420 kö-zség tanácsban jutott abszolút többséghez.

— Román, angol, francia, német, olasz, szláv fordítások, levelek, kérvé-nyek, tudományos, irodalmi és közgaz-dasági cikkek. Másolások, sokszorosít-ások. Dr. Mandel fordító Iroda. Str. Memorandului 9.

SZABÓ JENŐ CLUJ

divatkülönlegességek nagyáruházába
a tavaszi újdonságok megérkeztek

1 m. szerb vászon — — — — —	Lei 25.—	1 m. mintás crepp, pongyolára	Lei 39.—	1 m. crep pastel színekben — — —	Lei 29.—
1 m. opalm — — — — —	" 29.—	1 m. mosó delain Cosmanos — — —	" 39.—	1 m. zephir ingekre — — — — —	" 39.—
1 m. fehérenemű vászon — — —	" 29.—	1 m. 100 cm. szövet ruhára — — —	" 88.—	1 m. casha ruhákra — — — — —	" 88.—

Hatalmas felhőszakadás pusztított Texasban. Berlinből jelentik: Newyorki jelentés szerint Texas déli részeiben hatalmas felhőszakadás pusztított. A folyók szintje rohamosan emelkedőben vannak s elárasztással fenyegeti a farmokat és városokat.

Ha pénz van, a koldusszegénynek is akad jója rokonsága. Pozsonyból jelentik: Breisl Zsigmond frencseni szegényházi apoll, több millió dollárt örökölt Amerikából. Az agastyán ki-jelentette, hogy a nagy örökséget európai rokonsága, között osztja szét. Ed-dig már több, mint kétszáz rokon jelent kezét, kiknek egyike sem akart tudni Breislről, amíg szegény volt. Az ag-gastyán a sok millió ellenében mind-össze havi ötezer esch koronát kér ro-konságától, amit kétségtelenül szvesen adnak össze.

Agyonverték a verduni cifalella egyik őrszemét Párisból jelentik: Ver-dun mellett a citadella egyik őrszemét ismeretlen lámadók, kik magukat tisz-teknek adták ki, meglamadták és sa-ját fegyverével agyonlőtték. A fejte-tek ezután elmenekültek. A katonai ha-lóságok bevezették anyomozást a gyil-kos lámadók kitételek megállapítására.

Bujariához közeledik a kisantant Bukarestből jelentik: Mironescu kijű-űgymintáster, nyilatkozott a sajátuk blgrádi utazásáról és a kisantant po-litikájáról. Nagy fellüést keltett, hogy Mironescu rendkívül szimpatikus ha-gejon nyilatkozott Bulgáriáról és kijel-entette, hogy a kisantant államai kö-zelédést keresnek Bulgáriához, májűn vele együtt akarják megvalósítani a keleteurópai államok gazdasági egysé-gét.

Az égő holtestet titka. Newyorkból jelentik: Néhány nappal ezelőtt New-york közelében az országuton egy fia-tal nő holtestere bukkantak, amely ben zinnel volt leöntve és égett, mint a fák-lya. A vizsgálat megállapította, hogy az asszonyt előbb megfojtották. Kide-rült, hogy a holtestet Daisy Peacox, egy montör 20 éves feleségének hullójával azonos. Kévéssel előbb a rendőrség le-tartóztatta Francis Peacox-ot, az asz-szony férjét. Peacox tagadott, míg vé-gül egy éjszaka a hírhedt harmadfoku kihallgatásnak vetették alá. A kínzás következőlben Peacox megjört és beval-lotta, hogy feleségét a veszekedés he-velben leöltötte, aztán megfojtotta. Majd autóbá jlt, kivitte a holtestet az országútra, és ott benzinnel leöntve, el akarta égetni. Csak a váratlanul megeredő eső akadályozta meg a tervét és tette lehetővé a gyilkos kinyomozá-sát.

Díjat tűztek ki a rákbetegség gyógy-szerének felfedezésére. Párisból jelen-tik: A rákbetegség elleni küzdelemre alakult liga közhírré tette, hogy az in-tézmény rendelkezésére boesátottak két alapítványi összeget, melynek kamatait orvosok legjobbnak talált dolgozattal nyerhetik el. Az ezévi pályázat két té-tel: „Konzervatívanyagok befolyása a rákos szövetekepződésre” és „Alkalmas szérum felfedezése rák ellen, továbbá a gyógyszeralkotó anyagának kémiai is-merlete és klinikai gyakorlat gyó-gyító hatását illetően”. — Az első té-tel nemzetiségi különbség nélkül bár-mely országban élő orvos is megpályáz-hatja, az utóbbi csak francia, illetve olyan orvos, ki az utóbb lefolyt három éven át Franciaországban fejtett ki tu-dományos működést amellek, hogy gyógykezeléssel is foglalkozott.

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei:

Ma este Péchy Erzsí buesuja az Anna bál-ban. Ma este az eltörött a hege-dium előadása volt hirdette. A műsori azonban meg kellett változtatni mert a Péchy Erzsí vendégjátékai alatt meg-nyilvánuló osztatlan szerelet és jelése des arra birta az igazságságot, hogy Péchy Erzsí egyik leghíresebb és leg-parádésabb szerepének az Annabálnak eljátszására kérje. A művészno kész-séggel teszi eleget eme kérésnek és így ma este 9 órákor egyik legkővesbb sze-repében fogja őt láthatni a közönség. Az előadást bérletszűnetben tartják meg.

Miss Amerika. Hónapok óta sem nap-pal sem éjjel nem szűnelt a munka a színház mihelyeiben. A munkáskezek léziói áptottak esajarendbe, hogy világ városi fényt és pompát, tündéri dísz va-rázsoljanak a színpadra akkor, amikor a Miss Amerikát adják. A legszigorubb becsés szerint is minimálisan 1 millió lejt költött a színház a Miss Amerikára amelynek szombaton este lesz a várva-várt premiéreje. Ennek dadára nem emeltek a helyárákat. Külön attrakciói lesznek a Miss Amerikának a gawdag új díszletek. Az új operettnek mind a 14 képéhez teljesen új díszleteket ter-vezett és festett Olasz Lajos. Kaprú-zadosak lesznek az új bollettek is: 350 új női ruha, valamennyi a szabóművé-szet remeke, készült a Miss Amerikához

A Magyar Színház műsora:

Szerda: Eltörött a liegedium. (Operett-újdonság. Esti előadás mozihelyárák kal. Jegyek árai: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám: 382.)

Csütörtök: Miss Amerika előkészületei miatt nincs előadás!

Péntek: Miss Amerika előkészületei mi-att nincs előadás!

Szombaton este 9-kor: Miss Amerika. (Operettrevüújdonság 14 képben. Tel-jesen új, pazar díszletekkel 350 új, ragyogó toillel, 36 görli, legmoder-nebb táncok. Az idei évad legszíné-sebb szenzációja Kondor Ibolyával, Betegh Bébivel, Kun Magdával, Tompa Bélával, Ihsz Aladárral, Só-lyom Gyözövel, Leóvey Leóval, Sel-meczyvel. Rendező Ihsz Aladár. Karnagy Komjáthy Károly. Az új díszleteket festette Olasz Lajos. Az új toillek a színház szabóműhe-lyében készülték. Bérleten kívül. Rendes helyárákkal. Sorozatszám: 383.)

Vasárnap d. u. 5-kor: Gyurkovics fiúk Király Ernő vendégjátékával. Le-szállított helyárákkal. Sorozatsz-384.)

Vasárnap este 9 órákor: Miss Amerika. (Bérleten kívül. Rendes helyárák-kal. Sorozatszám: 385.)

Hétfőn délután 5 órákor: Az utolsó Ve-rebély-lány. (Király Ernő bucsüfő-lépése. Leszállított helyárákkal. So-rozatszám: 386.)

Hétfőn este 9 órákor: Miss Amerika. (Sorozatszám: 387.)

Kedden és a rákővetkező napokon Miss Amerika.

A Magyar Színház mozi-műsora:

Szerdán 5 és 7 órákor: A világ leggaz-dagabb asszonya. (Újdonság. Elő-észr. Modern dráma, amelynek izgal-mas eszeleménye a szűfűszek hazá-

jában folyik le. Főszereplők: Leo Parry, Maxudian és Jean Murat. Helyárák: 30 és 20 lej.

Csütörtökön 5 7 és 9 órákor: A világ leg-gazdagabb asszonya. (Este is mozi-előadás.)

Pénteken 5, 7 és 9 órákor: A világ leg-gazdagabb asszonya. (Esti mozielő-adás.)

Szombaton 5 és 7 órákor: (utóljára): A Vasárnap délelőtt 11 órákor: Tengerre Abelesz. Főszereplők: Raymond Hat-ton és Wallace Berry (Riff és Raff). Mozihatinó 15 és 10 lejes helyárák-kal.

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Szerda: Nápasza. Operabemutató. Csütörtök: Károly néneje, Gyermekelő-adás.

Péntek: Nápasza, Vasile Rebege fel-lejtével.

Szombát d. u.: Traviata, Gyermekelő-adás.

Szombát este: Karamazov fivérek.

Vasárnap d. u.: A kisasszony keresztija Vasárnap este: Nápasza, Vasile Rebege fejléjtével.

Hétfő: Isi király.

Közgazdaság

Erellyesen behajtják a vámtartozásokat

(Bucuresti) Bukarest május 14. Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztérium ma az összes vámhivataloknak az alábbi körrendeletet küldte meg:

Megállapítást nyert, hogy az összes korábbi instrukciók ellenére, vannak egyes vámhivatalok, amelyek nem haj-tják be elég erellyesen a vámtartozáso-kat és így áll elő az a helyzet, hogy egyes vámillétek éveken keresztül is behajtatlanul maradnak.

Igaz, hogy egyes esetekben a vámillé-tek késedelmes beajtasának a pénz-

ügyi szervek (pénzügyigazgatóságok) a közvetlen okai, mert a vámhivatalok megkeresésének nem tettek kellő módon eleget, mégis a felelősség elsősorban a vámhivatalokat terheli, mert az ő kötelességük állandóan evidenciában tartani az illetékeket és gondoskodni azok gyors behajtásáról. Eppen ezért kötelességévé tesszük büntetés terhe alatt minden vámhivatalnak, hogy állandóan nyilvántartása az illetéktartozá-sokat és azok behajtását a pénzügyi-gazdaságtól kisürgesse.

Nagy visszaesés a nemzetközi gyapju-szövet-piacon. Londonból jelentik: Az angol gyapujipar súlyosan szenved az-által, hogy az utóbbi hetekben a gyapju-árú exportja erősen lecsökkent. Azon-ban nemcsak az angol piac sanyli meg ezt a helyzetet. Az olasz textilgyárak is panaszkodnak, hogy a tavalyi kivitel-lel szemben harminc százalékot esett vissza az export. A francia ipar sviet-áruiban tíz százalékot vesztett, husz szá-zalékot kangarn áruiban. Németország textli ipara a tavalyi kivittel szemben szintén visszaesést mutat fel. Az angol ipar ezt a visszafelődést azzal akarja ellensúlyozni, hogy sokkal több mintát hoz forgalomba, mint az elmúlt esztendő ben. A szövetek keresletében való visz-szaesést azzal is magyarázzák, hogy a női divat az elmúlt évben nem kultú-válta a kosztümöt. Ezidén azonban is-mét a kosztümök jöttek divatba, ugy-hogy minden valószínűség szerint az export mindenfelé ismét fel fog élén-külni.

Gazdasági tárgyalások Németország és Ausztria között. Bocsból jelentik: A német birodalom és Ausztria között a kormányválság előtti kereskedelmi tár-gyalások voltak folyamában, amelyek a krízis idejében abbaamaradtak. Eze-ket a tárgyalásokat legközelebb folytat-ni fogják, valószínűleg már júniusd-után. Az osztrák kormány a tárgyalá-sokra politikusként nem fog kiküldeni, csakis szakembereket. Az új kormány eltérően a régi gazdasági tárgyalásoktól, ezúttal tanulmányi részben agrár-problé-mákat kíván megvitatni.

Az ősi vetések ötven százalékban ki-fagytak. Bukarestből jelentik: A kor-mány a vetések állásáról kedvező kom-münikét adott ki. Ezzel szemben az Erdélyi Gazdasági Egyesület hivatalcsan megállapítja Erdély különböző részeiből érkezett tudósítások alapján, hogy a ve-téseknek átlag ötven százaléka kipusz-

tult. A Mezőségen némely helyen 70-80 százalékos kifagyás észlelhető. A vé-dettebb helyeken a fagyás mérsékel-tebb volt de az átlagot nyugodtan ötven százalékra lehet becsülni. A megmaradt vetések, valamint a tavasziak, az utó-bbi hetek eszései után fejlődésnek in-dultak és sokhelyütt ki is keltek. Na-gyon elszaporodott Erdélyszerte a drót-tereg, amely óriási károkat okoz a ga-bonafélékben.

Julius 30-án tartják meg az iparkama-rai választásokat. A kolozsvári iparka-marához érkezett rendelet szerint a má-jus 26-ikáról elhalasztott iparkamara-i választásokat június 30-án tartják meg.

Külön vonattáratok a Hipszi mintá-vására. Hogy az 1929. évi leipzig-i ta-vaszi mintavásár hatalmas forgalmát le-lehessen bonyolítani a drezdai és hallei vasútiigazgatóságok a menetrendszerű vonatokon kívül 20 különvonatot is in-dítottak. A különvonatok között ebben az évben 41 LM-vonat volt a tavalyi 28 LM-vonattal szemben. Ez utóbbi vona-tokat szokatlanul nagy mértékben vet-ték igénybe.

Végetért a nemzetközi vasútiügyi kon-ferencia. Bukarestből jelentik: Tegnap délután ért véget a közlekedésügyi mi-nisztériumban a nemzetközi vasútiügyi konferencia, amely különböző tranzitő-kérdéseket tárgyal meg, úgy a személy, mint a teherforgalomra vonatkozólag. Az utolsó ülésen a máramarosi, továb-bá a bukovinai tranzitő-forgalom ké-pezte megvitatás tárgyát. A konferen-cia résztvevői keclebbről Prágában, vagy Varsóban újbet össze! a határo-zatok végleges megszövegezése végett.

... minden várakozást kielégít a Lantos Magazin vasárnap megjelent 2-ik száma. Kérjen prospektust az Uj Kelet könyvoosztályától. Kvár. Minden éves elő-fizető díjtalan fényképezőgépet kap.

Két antiszemita

Solem Alejchem novellája után

Írta: SZABÓ IMRE

Jankl:

Jankl: Tessék. itt a híres újság! (Átadja a Világlobogót). Hogy égessenek el a piac közepén. (Magában). Természetesen vele. (Vállán át rámutat) Vele együtt.

Max Berland: (néhány pénzdarabot ad a pincérnek): No most már végérvényesen hordd el magad, te hülye!

Jankl: Felkelfsem uraságodat és mikor? (Nevet). Mihelyt baj lesz Krusevacz ezal, ugy-e? Mert biztosérzésem van, hogy ma este befut ez a bestia és ide kell hogy beszállásoljam. Részint mert nincs más szobánk, részint pedig, mert szerelmes ebbe a szobába. Ha baj lesz, tessék csak kiabálni!

Max Berland: Hordd el magad a fenébe! Mi bajom lehet nekem Krusevacz ezal!

Jankl: Engedje meg, hogy visszakérdezzem: Miért éppen uraságodnak ne legyen baja ezzel a vadállattal?

Max Berland: (szelíden és kissé megfélemlítve). Erigy már, erigy!

Jankl: (El).

Max Berland: (Leoltja a nagyobbik égőt és csak az éjjeliszekrényen ég erneső alatt a villany, amelynek fénye mellett leveleznek magára huzza a takarót feje fölé teríti az újságot, hogy látni lehessen a lap címét. (Inádkozó hangon) Jobbomon Michael, balomon Gavriel, előttem Uriel, fejem fölött nagy teremtmény, örökké dicsértessék! (Nehezelt nyög) Ne hagyj el, Ábrahám, Jákob és Jichak istene! (Ejeltja a lámpát). Egyre halkuló könyörgő hangon). Az angyal, aki minden rossztól megmentett, küldje áldását.

Chaim Niemesik utána Jankl

Chaim Niemesik (Kiszagda-módon öt főtöködő harmincöt-harmincnyolc év körüli férfi, hóna alatt vastag kékítaska) Ez a szoba? Ugyanez?

Jankl: Igenis ez, kérem alásan, a tizenégyes, egy tizenégyes ütővel sulyosbitva.

Max Berland: (Egyre erősebben horkol).

Jankl: Tetszik hallani? (Nevet). Mielőtt tovább mennék, jelentem, hogy szobát nem adhatok, kérem. Minden szobában pólgyak vannak, sőt pótszékek a pótszobában.

Chaim Niemesik. Szóval itt kell aludnom?

Jankl: Kelleni kell, de lehetni nem tudom hogy lehet majd! (Felgyújtja a vilanyt és utánozza a vendég horkolását).

Chaim Niemesik: Ki ez az ember?

Jankl: Nézzen az újságra!

Chaim Niemesik: (odalép nézi a lapot felemeli és mustrálgatja az alvó arcát. Kihuzza magát). Hogyan beszélt ez az ember a zsidókról?

Jankl: Nem a leghizelgőbben! (Nevet).

Chaim Niemesik: Palesztinába küldte őket?

Jankl: Palesztinába? (Nevet) Melyik antiszemita irányít manapság Palesztinába? Ma legzsvesebben ők maguk menének oda. Egyáltalában nem küldte őket. Eleve, nyarson megpörkölni őket, de itt az ország határán belül, ezt akarja. Beesülemre mondom, az ember nek elmegy a kedve a nevetéstől. (Nevet).

Chaim Niemesik: (érőtletet gunnyal): Szóval veszedelmess ember? Csakhogy ősem és a véres szájuakban nem bízom. Aki a Világlobogót olvassa, az olyan számomra nem megbízható. Egy Krusevacz nem olvassa ezt a megalkuvó, ez a pispogya sajtutakarót, hozd el nekem gyorsan a Világlobogó legújabb számát. (Átadja a pénzt).

Jankl: (Parancsára, Krusevacz mestertől) (El).

Chaim Niemesik: (ismét odalép az alvóhoz, felemeli a lapot, Max Berland egyet fordul és nyögve horkol, Erélyesen és lajoltan.) En az egyenes a következes, a korrekt, a megbízható, a megvesztegethetelen, a higgadt, a körülményekkel számító, az erélyes, a tántoríthatatlan, az elvhű antiszemitákat birom el. Aki nem ilyen, annak pusztulnia kell! Inkább ma, mint holnap. Ezek a papucsek, ezek a politikailag anyamasszonyok sekelyesítik el az antiszemita mozgalmat. Megérdemlik, hogy végigkorbácsolják rajtuk. (Gunyosan felkacag) Világlobogó! Minden elvtagadásnak, minden őcska kompromissziumnak a szószó-lója, Feesegő ostopa újság, a zsidók bizonyára megvásárolták. Rendezkedik, Táskájából iratokat vesz elő). Ez azlan a propaganda. (Egy füzet címét olvassa) Zsidók az északi és déli sarkon. Kik hordozták be a világ két sarkát. (Másk füzetet vesz elő). Nemcsak a világhabórut, nemcsak a bolsevizmust, hanem a hő és hideghullámot is zsidók csinálták. (Lapozgat benne). Acélos logika, megdönt hefelet a lajok, így kell az eszme érdekében dolgozni. (Leesavarja a nagy vilanyt és meggyújtja a szekrénye körtjét. Vetkezik).

Jankl:

Jankl: (átadja a lapot). Tessék a Világ tagló! Parancsoljon jól aludni. Ne tessék izgulni és ne tessék izgulni. Legyen már végre béke és nyugalom ezen a földön. (Nevet).

Chaim Niemesik: (betakarózik. Egy zsidó odas Eloltja a villanyt. A másik ágy fölül horkolás). Disznóság! Nem elég hogy nincsenek elvei, még horkol is! (A horkolás elhalkul és abbamarad. Néhány másodperenyi csend a sötétségben. Azután halkán egy ismerő zsidó mefődiára dudolja): Parázs ég a tüzhelyen. (Auf dem pripecsik brenť a Feuer!).

Max Berland egyet fordul ágyában, azután ugyanez a mefődiát átvesszi): Meleg van a szobában. . . Űn in Stieb is heiss).

Chaim Niemesik: Meggyújtja a szekrényen a villanyt, felül. A másik is meggyújtja, ő is felül. Egymást mustrálgják, majd egymásra nevetnek. Lelépnek az ágyról és egymás felé mennek). Sojtem Alejchem!

Max Berland: Alejchem solem!

Chaim Niemesik: Jó vásárt csinált?

Max Berland: (Amilyen vásárt már lehet csinálni ebben a cufar világban).

Chaim Niemesik: Mit vesz?

Max Berland: Vennék autógumit.

Chaim Niemesik: Mit akar vele?

Max Berland: Gumilabdát csinálnék be löle.

Chaim Niemesik: Akkor helyben vagyunk. En szállítanij tudok levegőt a labdádba.

Max Berland: Ugyan kérem, ne csináljon rossz viceket, én komoly üzletet szeretnék kölni. Egy ilyen ijedség után, mint amilyent most átöltünk, igazán józunk van egy jó üzletre.

Chaim Niemesik: Akkor helyben váltunk? Kérem, legyen szives és legyen csak gyáva a saját kontójára. En semmifele ijedséget nem étem át. Ha akarja tudni, egy éber antiszemitától sem szoktam félni, legkevésbé alvóktól és olyanoktól, akik hortyognak. Ha mindent akar tudni, eljárulom magának, hogy én hónapokon át dolgoztam együtt antiszemitákkal.

Max Berland: Micsoda nagy fiu lett maga. hahaha! Együtt dolgozott antiszemitákkal. Szerettem az ilyen nagy ki-

jelentéseket. (Gunyosan). Együtt dolgozott. Ez abból állott, hogy magát puffolték és magahagyta magát. Így néz ki a maga közös munkája az antiszemitákkal.

Chaim Niemesik: Ismeri? Komolyan? Tapasztalatló! Akkor még egyszer, sólem alejchem! (Kezet fognak).

Max Berland: De most szeretnék egy tippet valami jó boltra, öregem.

Chaim Niemesik: (gondolkozik). Jó bolt, jó bolt! (A homlokára üt). Várjon csak egy kicsit, arra gondolok, istenem, az üzletek voltaképpen a földön hevernek, csak le kell hajolni utánuk.

Max Berland: És miért nem tudok.

Chaim Niemesik: Mert nem tudok. Leider. Nézze, hogy fáj a derekam, ha egy kicsit meghajlok. Maga unberufen, egy egészséges ember, maga nemcsak hajolhat, maga mindjárt be is feküdhet a földre.

Max Berland: Már kezdi! Látom, jobb lett volna, ha megmaradunk antiszemitáknak.

Jankl: (az ajtóban megáll, szőjjeljárja két kezét, tenyerével a szereplők felé): Tessék, két antiszemita! Micsoda nagyos két antiszemita!

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési díj 250 lej.

0000000

Mindennap reggel és este frissen fejt tehenet és csecsemőtejt (állandóan egy tehenőt fejtve). Kapható: Schwartz Ignác-nél Calea Ducebal (v. Rudolf-u) 36. — A fejésnél magaslak; Farkas Manó.

Olcsóságai könyv hullám

Az alábbi művek egy-egy kiadás megmaradt példányaiból valók s ezért rövid ideig (az új kiadás megjelenéséig) több mint 60%-os árengedménnyel szerezhetők be.

I. Regények és elbeszélések:		
	Boltí ár	Leszállított ár
Caro:	Kokain 162 old.	180 L. 66 L.
Hugo:	Izlandi Han 487 old.	400 " 120 "
König:	Szent palota 312 old.	320 " 130 "
Lemonier:	A him 199 old.	220 " 80 "
Lindberg:	Viola 181 old.	180 " 66 "
Miklós:	Madárka 152 old.	160 " 55 "
Négyek regénye	269 old.	280 " 90 "
Norris:	Az örvény 433 old.	400 " 120 "
Rebaux:	Lepketánc 192 old.	220 " 80 "
Rosny:	A föld halála 245 old.	220 " 66 "
Löns:	Ordas 207 old.	220 " 66 "
	Két arc 291 old.	260 " 80 "
Busson:	Szegény Dronte 382 old.	320 " 110 "
Baumann:	Jób 367 old.	340 " 110 "
Strobl:	Kisértek 416 old.	320 " 110 "
Gerald:	Ezüstlakodalom 190 old.	100 " 30 "
	Robert és Marianne 192 old.	100 " 30 "
Goethe:	Clavigo 84 old.	100 " 30 "
Szép E.:	Magyar könyv 124 old.	80 " 40 "
	Világ 64 old.	80 " 30 "
Vajda:	Sodoma és Gomorra 132 old.	60 " 15 "
Elbeszélők tára	200 old.	100 " 35 "
Ebner-Eschenbach:	Felbontatlanul	30 " 10 "
Flaubert:	Herodiás 62 old.	30 " 10 "
Lakatos:	Pesti bábjáték 48 old.	30 " 10 "
Lermontov:	A démon 56 old.	30 " 10 "
II. Ismeretterjesztő művek:		
Ambrus:	A kritikáról 101 old.	30 " 10 "
Sebestyén K.:	Schakespeare 191 old.	30 " 10 "
Sealsfield:	A vén squatter 141 old.	30 " 10 "
Braun Soma:	A népmese 205 old.	100 " 20 "
Grubb:	Quakkerek vallása 165 old.	100 " 20 "
Kármán:	Ethika 169 old.	140 " 25 "
Leidenfrost:	Bevezetés az élettud. 121 old.	100 " 20 "
Szelényi:	Neveléstan 104 old.	100 " 15 "
Zoványi:	Felvilágosodás 186 old.	100 " 20 "
Havas:	Értéktözsde 82 old.	100 " 15 "
Nagy:	Bevezetés a szociológiába 88 old.	100 " 20 "
Schmidt:	Az ind filozófia 120 old.	100 " 20 "
Ferenczy:	Vámpolitika 83 old.	60 " 15 "
Wells:	A művészet fejlődése 279 old.	800 " 320 "
Zoványi:	A reformáció Magyarorsz. 485 old.	400 " 135 "
III. Miniatur könyvtár (Bibliofil kiadás):		
Baudelaire:	Romlás virágai	320 " 130 "
Emőd:	Nótám, füttöm, citerám	160 " 66 "
Flaubert:	Három mese	160 " 66 "
Gautier:	Kleopatra egy éjszakája	160 " 66 "
Gerald:	Ezüstlakodalom	160 " 66 "
	Robert és Marianne	160 " 66 "
Hoffmannstahl:	Akárki	160 " 66 "
Kosztolányi:	Szegény kis gyermek	160 " 66 "
	Egy bus férfi panasza	160 " 66 "
Rilke:	Imádságos könyv	160 " 66 "
Rolland R.:	A szerelem és halál játéka	160 " 66 "
Schopenhauer:	A szerelem metafizikája	160 " 66 "
Schakespeare:	Szoneret	160 " 66 "
Szomorj Dezső:	A selyemzsinór	160 " 66 "
Tolsztoj:	Az élő holttest	160 " 66 "
Wagner:	Parsifal	160 " 66 "
Wlassics:	Régi fiók	160 " 66 "
Zsolt Béla:	Igaz könyv	160 " 66 "

300 lejig a kiválasztott művek egy összegben fizetendők (vagy előfizetéssel vagy utánvétellel és portóval). 300-500 lejig két egyenlő részletben. 500 lejen felül megrendelésnél a vételár havi 150 lejes részletekben.

Részletfizetésnél az első részlet és a portó a küldeményvel lesz utánvételezve. Megrendeléseit egy lapon az Uj Kelet könyvosztályához kérjük beküldeni.

Nyomatott a „Cartea Românească” körforgógépén, Str. Dorobantilor 14-16.

SZERK...
Ejje...
KIADÓ...
ELC...
Egy...
Fél...
Ne...
Egy...
X év...
1929...
Küzde...
A sz...
frontján...
ség, a ké...
mus, a g...
a termel...
készsége...
mint a n...
nyugdíjas...
tisztviselő...
rális kor...
remtette...
kigondolt...
vét, mely...
forma m...
sáros m...
szemben...
A Man...
Boila Ro...
feligyelt...
kategóriái...
sérlelmé...
tára. Le...
tegnapi sz...
mely sze...
akarja sz...
melyek a...
zótlenül...
ordélyi...
tisztviselő...
A „Pat...
1922 előtt...
akik külf...
Erre a té...
fel Boila...
nagy agil...
kérdést n...
részleteib...
necsak az...
sára, ha...
megszünt...
törvényes...
az 1922 é...
hallatlan...
sérelem...
talán 192...
gyar tiszt...
rális kor...
tendenció...
nyugdíjaz...
Ma ugr...
magasran...
tisztviselő...
sebb nyug...
törvény...
altiszt...
lők, élet...
anyagig...
Természet...
esket nem...
bocsátott...
szemben...
máynak...
alkalmaz...
viselőktől...
resztül...
nyadát n...
Az amu...
ságtalans...
nül a ny...
igazságtal...
esik, me...
esik, mer...
már sem...
saját er...
s a beigé...
minimális...
sók. Ők a...
utáni kor